

Hoofdredacteur ESB
a.jolink@sdu.nl

Royaal

Vorig jaar november bezocht Koningin Elisabeth II de *London School of Economics* en kreeg uitleg over de kredietcrisis. Bij haar vertrek liet zij de gehele economengemeenschap in verbijstering achter met de vraag waarom niemand de kredietcrisis had voorzien. Vele maanden later kwam het antwoord van de *British Academy* in een brief ondertekend door professor Tim Besley en professor Peter Hennessy, mede namens een groep vooraanstaande Engelse economen (Besley en Hennessy, 2009). De conclusie van de Engelse economen was duidelijk: velen hadden een crisis voorzien maar niemand kon er iets aan doen. De crisis was vooral het gevolg van kleine individuele risico's die gezamenlijk een groot collectief risico vormden. En vervolgens ging het mis. Volgens de Britse economen was de crisis uiteindelijk in zijn finesses niet te voorzien door "a failure of the collective imagination of many bright people". In aanvulling op deze brief ontving Koningin Elisabeth een tweede brief van een andere groep vooraanstaande Britse economen waarin werd beweerd dat het falen van deze *bright people* is terug te voeren op het genoten onderwijs (Dow et al., 2009). In 1988 had een onderwijscommissie van de American Economic Association haar zorg al uitgesproken dat "graduate programs may be turning out a generation with too many idiot savants skilled in technique but innocent of real economic issues" (Krueger, 1991). Volgens deze tweede groep Britse economen zouden de economisch slimme idioten in het hedendaagse Verenigd Koninkrijk onvoldoende oog hebben gehad voor de economische realiteit. Alleen een drastische herziening in het economie-onderwijs zou het tij nog kunnen keren. Deze correspondentie overlezende geeft vooral inzicht in de huidige stand van zaken in de economie maar de Britse vorstin zal er onvoldoende verklaring in vinden waarom niemand de kredietcrisis heeft voorzien. Zo is het toch wel moeilijk vol te houden dat iedereen het individueel goed deed maar het collectief te

gronde werd gericht. Daarvoor is het individu teveel vervlochten met het collectief. Het is ook moeilijk vol te houden dat alle economen *idiots savants* zijn ten gevolge van het genoten onderwijs. Het is waar dat het economisch onderwijs de inzichtelijke perfectie niet altijd heeft vertaald naar het perfecte inzicht, en dat daardoor nostalgische gevoelens naar historische inzichten een voedingsbodem wordt gegeven. Toch is niet alles op genoten onderwijs terug te voeren. Het enthousiasme van de Britse economen om de vorstin te dienen lijkt eerder het zoveelste voorbeeld waarin Britten het debat zoeken om hun positie te markeren. In tegenstelling tot Nederland, heeft Engeland nog een levendige groep heterodoxe economen die de *mainstream* economen maar al te graag de crisis in de schoenen wil schuiven. De *mainstream* economen reageren in dat opzicht ook voorspelbaar: de crisis was qua vorm, timing en intensiteit niet te voorspellen maar nieuwe technieken en verbeterde modellen zullen er voor zorgen dat het nooit meer zal gebeuren. In deze tijden zou het alle economen sieren om de crisis als aanleiding te zien voor vernieuwing en verandering in het vakgebied, en waarin lessen zijn te trekken. In dat opzicht heeft de crisis in de jaren dertig een rijke oogst opgeleverd: mede door die crisis was de econometrie in staat zich te nestelen in de economische wetenschap; hetzelfde kan gezegd worden van vernieuwingen in de macro-economie. Met een mondiale economische crisis onder de leden zou een royaal gebaar, nu, van economen naar alle vakbroeders niet misstaan. Het ligt voor de hand om economische kennis te bundelen en niet uit te sluiten. Dit heeft verregaande consequenties voor de wetenschappelijke houding van het vakgebied, waarin meten nog steeds weten is. De economie, zo is gebleken, laat zich niet altijd vangen in getallen en modellen, en de nadruk zou meer op weten moeten vallen. Dat dit ook kan doorwerken in onderwijs en onderzoek is dan vanzelfsprekend. De Britse koningin stelde terecht de vraag waarom niemand de kredietcrisis had voorzien. De gemeenschap van economen is nog aan het bijkomen van de schok maar een mooie en vruchtbare tijd ligt in het verschiet. Zoals Besley en Hennessy uiteindelijk concluderen: "The events of the past year have delivered a salutary shock. Whether it will turn out to have been a beneficial one will depend on the candour with which we dissect the lessons and apply them in future."

LITERATUUR

Besley, T. en P. Hennessy (2009) *Brief aan H.M. Koningin Elisabeth II*, 22 juli.

Dow, S., P. Earl, J. Foster, G. Harcourt, G. Hodgson, J. Metcalfe, P. Ormerod, B. Rosewell, M. Sawyer en A. Tylecote (2009) *Brief aan H.M. Koningin Elisabeth II*, 10 augustus.

Krueger, A. (1991) *Report of the commission on graduate education in economics*, *Journal of economic literature*, 29(3), 1035-1053.